

LIGJ
Nr.9630, datë 30.10.2006

PËR FAKTORINGUN

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

1. Ky ligj ka për qëllim të rregullojë marrëdhëniet e palëve në një kontratë faktoring si dhe kalimin e kredive të llogarisë klient.

2. Për ato çështje që nuk rregullohen nga ky ligj, palët e kontratës faktoring dhe marrëdhëniet juridike, që lindin ndërmjet tyre, do t'u nënshtrohen dispozitave përkatëse të legjislacionit në fuqi.

Neni 2

Kontrata faktoring

1. Kontrata faktoring, për qëllimin e këtij ligji, quhet kontrata e lidhur me shkrim ndërmjet furnizuesit dhe faktorit, nëpërmjet së cilës:

a) furnizuesi mund t'i shesë apo i shet faktorit kredi të llogarisë klient, që ekzistojnë në çastin e lidhjes së kontratës faktoring dhe/ose që mund të krijohen më pas, të cilat kanë lindur dhe/ose do të lindin nga kontrata për shitjen e sendeve dhe/ose shërbimeve, të lidhura ndërmjet furnizuesit dhe klientëve të tij, debitorëve, duke përjashtuar ato për shitjen e sendeve dhe/ose shërbimeve, që blihen për përdorim personal, familjar ose shtëpiak;

b) faktori kryen të paktën dy nga veprimet e mëposhtme:

i) financon furnizuesin, duke përfshirë parapagimet;

ii) mban llogaritë, që lidhen me kreditë e llogarisë klient;

iii) mbledh kreditë e llogarisë klient;

iv) mbron furnizuesin nga paaftësia paguese e debitorëve, si pasojë e pamundësisë së tyre financiare për të paguar;

c) debitori duhet të njoftohet për kalimin e kredive të llogarisë klient.

2. Kontrata faktoring lidhet si për kredi vendase, ashtu edhe për kredi ndërkombëtare.

3. Kontrata faktoring nuk është kontratë huaje apo kontratë për transferimin e kredive të llogarisë klient, që lidhet vetëm për të lehtësuar mbledhjen e llogarive.

4. Në kuptim të këtij ligji, kontrata, ku faktori dhe furnizuesi janë i njëjti subjekt, nuk është kontratë faktoring.

Neni 3

Objekti i kontratës faktoring, kreditë ekzistuese dhe/ose të ardhshme

1. Objekt i kontratës faktoring janë kreditë ekzistuese dhe/ose të ardhshme të llogarisë klient, të cilat kanë lindur dhe/ose do të lindin nga shitja e sendeve dhe/ose shërbimeve nga furnizuesi te klienti (debitori). Kreditë e llogarisë klient, objekt i kontratës faktoring, mund të jenë vendase ose ndërkombëtare.

2. Kreditë e llogarisë klient mund të kalohen edhe përpara lidhjes së kontratave nga të cilat ato do të rrjedhin. Kreditë e llogarisë klient, qofshin ekzistuese apo të ardhshme, mund të kalohen në tërësi.

3. Kalimi në tërësi i kredive të ardhshme të llogarisë klient mund të bëhet vetëm për kreditë që rrjedhin nga kontrata, të cilat lidhen brenda një afati maksimal njëzet e katër muaj nga data lidhjes së kontratës faktoring.

4. Dispozitat e kontratës faktoring janë të vlefshme edhe kur nuk identifikojnë individualisht kreditë, ekzistuese ose të ardhshme, të llogarisë klient, objekt i kontratës faktoring, nëse këto kredi identifikohen në kontratën faktoring në kohën e lidhjes së saj ose në kohën e lindjes së këtyre kredive.

5. Dispozitat e kontratës faktoring, që parashikojnë kalimin e kredive të ardhshme të llogarisë klient te faktori, zbatohen menjëherë, në çastin kur lindin kreditë në fjalë, pa qenë i nevojshëm nënshkrimi i një kontrate të re, për realizimin e kalimit të kredive të llogarisë klient.

6. Lidhja nga furnizuesi me më shumë se një faktor e kontratave të përcaktuara në nenin 2 të këtij ligji, të cilat kanë objekt të njëjtat kredi të llogarisë klient, për të njëjtin debitor, është e ndaluar. Këto kontrata kur lidhen janë të pavlefshme. Shkelja e kësaj dispozite, kur përbën vepër penale, dënohet sipas dispozitave të Kodit Penal.

Lidhja e kontratave faktoring nuk është e kundërligjshme, nëse faktorët e lartpërmendur kanë rënë dakord për lidhjen e këtyre kontratave.

Neni 4

Kontrata e lidhur midis faktorit dhe furnizuesit

Shitja e kredive të llogarisë klient nga furnizuesi te faktori ka përparësi dhe është e vlefshme pavarësisht nga ndonjë kontratë apo marrëveshje e lidhur ndërmjet furnizuesit dhe debitorit, e cila ndalon kalimin e kredive.

Neni 5

Llojet e kontratës faktoring

Kontrata faktoring përfshin këto lloje:

- a) faktoring vendas, eksporti ose importi;
- b) faktoring pa garanci, ku furnizuesi nuk garanton faktorin për aftësinë paguese të debitorit. Megjithatë, furnizuesi mbetet përgjegjës dhe i detyruar kundrejt faktorit, nëse për çfarëdolloj arsyeje, të ndryshme nga paaftësia paguese, debitori nuk paguan tërësisht kredinë e llogarisë klient;
- c) faktoring me garanci, ku furnizuesi garanton plotësisht faktorin për pagimin e kredisë së llogarisë klient nga debitori.

Neni 6

Njoftimi i debitorit

1. Faktori ose furnizuesi njofton debitorin me shkrim, përfshirë faksin, mesazhet e dërguara me postë elektronike dhe çdo lloj telekomunikimi, që mund të riprodhohet në mënyrë të

prekshme. Njoftimi vlerësohet i realizuar kur i ka mbërritur marrësit.

2. Përmbajtja e njoftimit përfshin deklarin e ekzistencës së kontratës faktoring, të lidhur ndërmjet faktorit dhe furnizuesit, si dhe identifikimin e faktorit dhe të kredive të llogarisë klient, që janë objekt i kontratës faktoring.

3. Njoftimi kryhet brenda një afati të përcaktuar në kontratën faktoring.

Neni 7

Mbarimi i kontratës faktoring

Kontrata faktoring mbaron me përfundimin e afatit kohor, për të cilin ajo është lidhur. Nëse kohëzgjatja nuk është përcaktuar, kontrata faktoring përfundon pasi të jenë shlyer plotësisht të gjitha kreditë e llogarisë klient, të transferuara nëpërmjet kësaj kontrate.

KREU II

TË DREJTAT DHE DETYRIMET E PALËVE NË TRANSAKSIONET FAKTORING

Neni 8

Palët në transaksion

Palët pjesëmarrëse në transaksionet faktoring janë faktori, furnizuesi dhe debitori.

Neni 9

Faktori

Faktori është person juridik, i cili ofron shërbimet e përmendura në shkronjën “b” të pikës 1 të nenit 2 të këtij ligji kundrejt shpërblimit, që mund të jetë një shumë e përcaktuar dhe/ose normë interesi, për një periudhë kohore të caktuar me marrëveshjen e palëve.

Neni 10

Subjektet që mund të kryejnë veprimtari faktoring

1. Mund të kryejnë veprimtari faktoring vetëm subjektet e mëposhtme:

a) bankat dhe institucionet financiare jobankare, të themeluara sipas legjislacionit në fuqi, që veprojnë në Republikën e Shqipërisë;

b) shoqëritë tregtare, që kanë objekt vetëm veprimtarinë faktoring.

2. Nëse faktori krijohet në territorin e Republikës së Shqipërisë, sipas shkronjës “b” të pikës 1 të këtij neni, ai duhet të jetë një shoqëri tregtare, në përputhje me ligjin nr.7638, datë 19.11.1992 “Për shoqëritë tregtare”, me kapital themeltar jo më të vogël se 20 000 000 (njëzet milionë) lekë, i cili të jetë i shlyer me kontribute në para, të paktën deri në shumën 20 000 000 (njëzet milionë) lekë.

Neni 11

Furnizuesi

Furnizues është çdo subjekt, që ushtron veprimtari tregtare, i krijuar në përputhje me legjislacionin e vendit të origjinës, i cili i ofron debitorit sende dhe/ose shërbime dhe përfiton nga faktori shërbimet e përcaktuara në shkronjën “b” të pikës 1 të nenit 2 të këtij ligji, kundrejt shpërblimit, që është një shumë e përcaktuar dhe/ose normë interesi, për një periudhë kohore të caktuar me marrëveshjen e palëve.

Neni 12
Debitori

Debitor është subjekti që blen sende dhe/ose shërbime nga furnizuesi dhe që ushtron veprimtari tregtare dhe është krijuar në përputhje me legjislacionin e vendit të origjinës.

Neni 13
Detyrimet e faktorit

1. Faktori pranon kalimin e kredive të llogarisë klient të furnizuesit, në përputhje me kontratën faktoring, siç parashikohet në nenin 2 të këtij ligji.

2. Faktori kryen shërbimet sipas kontratës faktoring, siç parashikohet në shkronjën “b” të pikës 1 të nenit 2 të këtij ligji.

Neni 14
Detyrimet e furnizuesit

1. Furnizuesi përgjigjet kundrejt faktorit për ekzistencën dhe vlefshmërinë e kredive të llogarisë klient, të cilat janë objekt i kontratave të përmendura në nenin 3 të këtij ligji dhe që i kalojnë faktorit të lira nga çdo barrë, mosmarrëveshje, prapësim, pretendim apo nga çdo e drejtë tjetër e të tretëve.

2. Furnizuesi është i detyruar që, jo më vonë nga çasti kur faktorit i linden të drejtat, që burojnë nga kontrata faktoring, të vërë në dispozicion të faktorit, sipas nenit 507 të Kodit Civil, çdo të dhënë ose dokument, që provon ekzistencën e kredive të llogarisë klient, objekt i kontratës faktoring.

3. Nëse debitori, edhe pse është njoftuar sipas nenit 6 të këtij ligji, ekzekuton, gabimisht ose për çdo lloj arsyeje tjetër, në favor të furnizuesit kreditë e llogarisë klient, që furnizuesi ia ka kaluar faktorit nëpërmjet kontratës faktoring, furnizuesi detyrohet t’i transferojë menjëherë faktorit fondet, që ka përfituar nga ekzekutimi i kredisë prej debitorit.

Neni 15
Mjetet e sigurimit për kontratën faktoring

Faktori dhe furnizuesi mund të parashikojnë në kontratën faktoring mjete për sigurimin e transaksioneve faktoring. Mjetet e sigurimit përfshijnë depozitën, barrën siguruese, pengun, dorëzaninë ose mjete të tjera sigurimi, në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi.

Neni 16
Të drejtat e debitorit

1. Debitori ka të drejtë të njoftohet për kontratën faktoring, kreditë e llogarisë klient, objekt i kontratës, dhe identitetin e faktorit.

2. Të drejtat dhe detyrimet e përcaktuara për debitorin në kontratën e lidhur ndërmjet tij dhe furnizuesit mbeten të pandryshuara, pavarësisht nga ndryshimi i palës, në favor të së cilës debitori ekzekuton kredinë.

Neni 17
Detyrimi për të paguar

1. Debitori është i detyruar të paguajë faktorin vetëm nëse nuk është në dijeni për përparësinë e një subjekti tjetër për t’u paguar dhe nëse njoftimi me shkrim për kalimin e kredisë:

- a) i është dhënë debitorit nga furnizuesi ose nga faktori, me miratimin e furnizuesit;
- b) identifikon, për aq sa është e mundur, kreditë e llogarisë klient, të kaluara në favor të faktorit, kundrejt të cilit debitori duhet të paguajë kredinë;
- c) u referohet kredive të llogarisë klient, që kanë lindur nga një kontratë shitjeje sendesh dhe/ose shërbimesh, e lidhur përpara ose në kohën e dhënies së njoftimit.

2. Pasi të jetë kryer njoftimi në mënyrën e duhur, debitori paguan faktorin, sipas kushteve të kontratës së lidhur ndërmjet furnizuesit dhe debitorit.

Neni 18

Shkarkimi nga detyrimi

Debitori shkarkohet nga detyrimi kur kryen pagesën e kredisë në favor të faktorit, në përputhje me parashkimet e nenit 17 të këtij ligji, si dhe në çdo rast tjetër, kur kryerja e pagesës së kredisë nga debitori, në favor të faktorit, e çliron debitorin nga detyrimi.

Neni 19

Prapësimet dhe mbrojtja e debitorit

1. Nëse faktori ka pretendime ndaj debitorit për pagesën e një kredie të llogarisë klient, që lind nga një kontratë shitjeje sendesh dhe/ose shërbimesh, debitori ka të drejtë t'i kundrejtojë faktorit të gjitha prapësimet, të cilat do t'ia kundrejtonte furnizuesit.

2. Gjithashtu, debitori ka të drejtë të kërkojë nga faktori kompensimin e kredisë së llogarisë klient, që i ka kaluar faktorit me kredi të debitorit ndaj furnizuesit, të cilat lindin në çastin kur debitori ka marrë njoftimin me shkrim për kalimin e kredive, sipas neneve 6 dhe 17 të këtij ligji.

Neni 20

Kthimi i shumave që debitori i ka paguar faktorit

1. Mospërmbushja ose përmbushja e parregullt apo me vonesë e kontratës së shitjes së sendeve dhe/ose shërbimeve, pa cenuar të drejtat e debitorit, sipas nenit 19 të këtij ligji, nuk i jep atij menjëherë të drejtën për t'i kërkuar faktorit kthimin e shumës së paguar, edhe nëse debitori ka të drejtë të kërkojë kthimin e kësaj shume nga furnizuesi.

2. Debitori, i cili gëzon të drejtën që t'i kërkojë furnizuesit kthimin e shumës, që i ka paguar faktorit për një kredi të llogarisë klient, ka të drejtë t'i kërkojë faktorit kthimin e shumës në fjalë, kur faktori:

- a) nuk ka bërë pagesën në favor të furnizuesit për kredinë në fjalë; ose
- b) ka bërë pagesën në favor të furnizuesit për kredinë në fjalë, duke qenë në dijeni për mospërmbushjen ose përmbushjen e parregullt apo me vonesë të kontratës së shitjes së sendeve dhe/ose shërbimeve nga furnizuesi.

KREU III

KALIMET E NJËPASNJËSHME TË KREDIVE

Neni 21

Faktori ose subjekti, në favor të të cilit bëhet kalimi

1. Kur furnizuesi i kalon faktorit kredinë e llogarisë klient, nëpërmjet kontratës faktoring, në përputhje me këtë ligj:

- a) dispozitat e neneve 3 dhe 20 të këtij ligji, sipas përcaktimeve në shkronjën "b" të këtij neni, zbatohen për çdo kalim të mëtejshëm të kredisë në fjalë tek të tretët;
- b) dispozitat e neneve 17 dhe 20 të këtij ligji zbatohen ndaj subjekteve, të cilëve u kalon,

në mënyrë të njëpasnjëshme, kredia në fjalë, njësoj si ndaj faktorit.

2. Njoftimi i debitorit për kalimin e njëpasnjëshëm kryhet nga faktori ekzistues ose faktori i ri.

Neni 22

Ndalimi i kalimit

Kontrata faktoring mund të kufizojë ose të ndalojë shitjet apo kalimet e njëpasnjëshme të kredisë së llogarisë klient.

KREU IV

REGJISTRIMI I KALIMIT TË KREDIVE

Neni 23

Regjistrimi i kalimit

Kalimi i kredive të llogarisë klient, nëpërmjet kontratës faktoring, çdo ndryshim apo shtesë, si dhe mbarimi i kontratës faktoring regjistrohen në regjistrin e barrëve siguruese.

Neni 24

Përmbajtja e regjistrit

Kërkesa për regjistrimin e kalimit të kredisë së llogarisë klient nëpërmjet kontratës faktoring përmban:

- a) të dhënat për identifikimin e faktorit, furnizuesit dhe debitorit;
- b) identifikimin e çdo kolaterali, që rregullohet nga kontrata faktoring;
- c) nënshkrimin e personit, që kërkon regjistrimin në regjistër të kontratës faktoring, për kalimin e kredive të llogarisë klient.

Neni 25

Çasti dhe përparësia e regjistrimit

Të dhënat e përcaktuara në nenin 24 regjistrohen në regjistër në çastin e paraqitjes së kërkesës për regjistrim dhe kanë përparësi ndaj pretendimeve të të tretëve.

Neni 26

Të dhëna të tjera të regjistrueshme

Faktori, furnizuesi ose debitori mund të kërkojnë të shënohet në regjistër ngritja e ndonjë padie, që lidhet me kontratën e faktoring. Shënimi përmban të dhëna për identifikimin e kërkesëpadisë dhe një përshkrim të shkurtër të saj. Gjithashtu, mund të regjistrohet edhe heqja dorë nga kërkesëpadia apo vendimet e tjera të lidhura me të.

Neni 27

Efektet e regjistrimit ndaj palëve të treta

1. Presumohet se të tretët kanë dijeni për ekzistencën e kalimeve të regjistruara në regjistër.

2. Të dhënat e regjistruara në regjistër nuk përdoren për të vërtetuar pronësinë, përveç rasteve kur është deklaruar ndryshe, apo për të vërtetuar ndonjë të drejtë tjetër, që lidhet me kalimin e kredive të llogarisë klient, nëpërmjet kontratës faktoring ose si provë për vlefshmërinë e një transaksioni ligjor.

KREU V
DISPOZITA TË TJERA TË ZBATUESHME PËR FAKTORINGUN

Neni 28
Bankat

Kur veprimtaria faktoring, sipas përcaktimit të nenit 2 të këtij ligji, kryhet nga bankat, ajo do të mbikëqyret dhe rregullohet nga Banka e Shqipërisë.

Neni 29
Institucionet financiare jobankare

Kur veprimtaria faktoring, sipas përcaktimit të nenit 2 të këtij ligji, kryhet nga institucionet financiare jobankare, ajo i nënshtrohet legjislacionit përkatës të Republikës së Shqipërisë.

Neni 30
Trajtimi fiskal i faktoringut

Për tatimin mbi vlerën e shtuar, shërbimi faktoring trajtohet si shërbim financiar.

Neni 31
Falimentimi, riorganizimi dhe likuidimi

1. Faktori në proces falimentimi, riorganizimi ose likuidimi trajtohet nga gjykata, sipas dispozitave të legjislacionit në fuqi.
2. Kur ndaj debitorit fillon një procedurë falimentimi, riorganizimi ose likuidimi, detyrimi i tij për t'i paguar faktorit kredinë e llogarisë klient:
 - a) konsiderohet nga gjykata si një detyrim i pasiguruar;
 - b) konsiderohet nga gjykata si detyrim i siguruar, vetëm nëse është i siguruar me njërin nga mjetet e sigurimit;
 - c) vazhdon t'u nënshtrohet të njëjtave të drejta dhe detyrime, të parashikuara në nenet 16 e 17 të këtij ligji.

Neni 32
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.5116, datë 20.11.2006 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**